

CIAM IV a Atenes 1933

NOVES FORMES D'ASSOCIACIÓ PROFESSIONAL I MODEL COL·LEGIAL

AUTOR: Labaula arquitectes SCCLP

EIX TEMÀTIC: CONTEXT

#ETIQUETES: Legislació / Canvis socials / Exercici professional

1. RESUM COMUNICACIÓ

En la pràctica de l'exercici de l'arquitectura han aparegut noves formes d'associació professional allunyades del tradicional professional independent associat a la professió d'arquitecte. Aquestes agrupacions estan redefinint i expandint el paper i capacitats de l'arquitecte respecte a àrees professionals inexistents o inexplorades pel marc legal anterior. Per la seva difícil adscripció jurídica a l'exercici establert aquests professionals (i consegüentment les associacions que representen) perden la possibilitat de col·legiar-se. Viceversa, el col·legi deixa de ser institució de representació d'aquestes noves formes d'associació.

La complexitat del conflicte rau en el fet que aquestes associacions i societats pertanyen en molts casos a l'economia social, són models reals i clars d'emprenedoria professional i aporten treballadors que fomenten l'autoocupació i generació de feina pròpia i per tercers. La no representació i el no reconeixement d'aquestes associacions professionals comporta una paradoxa legal, doncs es nega per llei l'activitat professional i la col·legiació a les associacions emparades la llei de l'economia social, tot i ser una protecció obligada de les administracions públiques i del col·legi professional, com a institució de dret públic. L'esperit i l'articulat de la pròpia llei defensen el foment de la formació i readaptació professional d'aquestes associacions.

Per delimitar els àmbits i precisar la font de problemàtiques habituals, la comunicació es centra en el marc vigent actual, les modificacions legals recents i el paper de l'arquitecte com professió d'obligada col·legiació. L'objectiu principal és alertar i definir la desvinculació de la deriva professional respecte a l'òrgan de representació legalment disposat, com és el col·legi professional.

2. CONTINGUT COMUNICACIÓ

a. Sobre les societats i associacions de professionals sense obligatorietat de col·legiació

El primer anàlisi de l'estat de la professió ha de descriure les diferents formes d'associació professional que per imperatiu legal no tenen obligació ni possibilitat de col·legiar-se però que se'ls reserva un paper especial en la llei 7/2006 (preàmbul i l'article 30). El reconeixement col·legial d'adequar-se a la llei i estudiar constituir una figura de col·legiació no obligatòria específica per a associacions i societats sense ànim de lucre.

El debat ha de centrar-se en la repercussió econòmica negativa de l'exercici professional en professionals adherits o col·laborant en associacions sense ànim de lucre o de l'economia social, en perjudici de les obligacions legals de les administracions i institucions de dret públic amb aquestes associacions i societats. També es pretén delimitar i informar de la responsabilitat del professional i la solidaria de la resta de socis davant d'un procés jurídic.

L'anàlisi es debat sobre el marc col·legial de societats cooperatives no professionals amb presència de professionals de l'arquitectura. Per les singularitats d'aquest model mixt (a nivell col·legial) i en extensió es necessari clarificar i equiparar les despeses col·legials i de responsabilitat civil de professionals en col·laboració en aquestes societats. El greuge comparatiu és especialment rellevant en l'inici de la carrera professional respecte a societats civils i limitades ja establertes.

En aquest apartat es pretén mostrar l'ampli ventall d'activitats professionals de l'arquitecte més enllà dels límits establerts per la legalitat i la representativitat del col·legi com a institució de dret públic. La incorporació de totes les figures possibles en el marc de representació col·legial és un deure i marge legal de la pròpia institució, però presenta problemes d'encaix legal i d'unificació de criteris entre col·legis, algunes insalvables i algunes discutibles en opinió dels autors.

El respectius col·legis professionals haurien de consensuar postures i tràmits respecte a societats amb presència d'altres professionals amb necessitat de col·legiació, com per exemple una societat amb un arquitecte i un arquitecte tècnic, i acceptar no només la representació individual, sinó també societària si compleix amb la seva normativa i reglament. Les associacions esmentades han estat conformades de manera espontània i natural per professionals de diferent procedència, fet enriquidor que no es tradueix en matèria legal, col·legial o professional.

b. Sobre les societats i socis professionals

El segon bloc el constituirà la adequació col·legial de les societats professionals amb les conseqüents delimitacions dels conceptes d'autoria, capacitat d'obrar, responsabilitat i exercici d'autoritat en l'exercici de la professió.

Dins del model col·legial, les societats professionals tenen l'obligació de col·legiar-se segons l'article 8.4 llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals. És important ressaltar que la llei 25/2009 modifica la llei de societats professionals per confirmar que les activitats professionals amb submissió de visat han d'expedir-se en favor de la societat, i no d'algun dels seus integrants. En aquest punt es pot obrir el debat de l'obligació de les societats a ser societats professionals per acomplir amb la signatura conjunta societària i els límits de l'obra i de l'autor respecte a societats no professionals.

Es procedirà a comparar les despeses obligatòries per llei d'una societat civil tradicional i una societat professional, és a dir suma de despeses col·legials i d'assegurança de responsabilitat civil dels seus socis professionals. Es compararà aquestes despeses amb una estimació mitja d'assegurança de responsabilitat laboral per a cada treballador a les societats civils tradicionals.

En aquest supòsit i amb el precepte legal que les societats professionals són socis professionals de ple dret es qüestiona als col·legis el compliment de la llei en matèria laboral i de societats professionals, per eliminar la duplictat de despeses col·legials de socis professionals en favor de una única despesa societària. Si la societat es troba establerta en un règim adequat en matèria laboral, com per exemple una societat professional, els seus socis professionals són treballadors d'un soci professional, i per tant treballen a compte d'un tercer, (l'article 9.32/2007). A

canvi, tal com preveu la llei, s'obliga a les societats a tenir una assegurança de responsabilitat laboral, ja coberta en l'exercici professional dels seus treballadors, fet habitual.

En aquest punt, existeix una font perenne de conflictes amb la LOE per quant les responsabilitats civils es demandaran individualment, fet que implica la existència d'una assegurança de responsabilitat civil com a agent en l'obra, tant a nivell societari com individual. Vist que les societats professionals poden signar i visar, serà necessari atribuir delimitar i informar de les responsabilitats civils solidàries dels socis professionals no agents en una obra específica, tant en fase d'obra com en fase de projecte i aclarir els dubtes que en puguin sorgir jurídicament.

La comparativa podria concloure amb l'anàlisi d'altres professions col·legiades segons model societari, per avaluar el model col·legial actual català i estatal. Seria convenient estudiar l'impacte d'instaurar una figura de col·legiació no obligatòria única reduïda per a arquitectes treballadors a compte de tercers o mesures similars en curs, per millorar la representativitat col·legial. També es pot analitzar la despesa i obligació de col·legiació de tots aquells socis professionals treballant a compte d'altres socis professionals, societaris o no, així responsabilitats civils conseqüents, mancomunades o solidàries, dels socis professionals, entre ells i amb la pròpia societat.

c Sobre les societats multidisciplinars

Per últim, la llei òmnibus i la conseqüent modificació de la llei de societats professionals deixen l'àmbit necessari per la creació de societats multidisciplinars de professionals que puguin exercir més d'una activitat. Per primer cop hi ha la possibilitat i marc legal d'establir una associació de professionals integral del sector de la construcció amb capacitat d'obrar en tots els seus sectors com a socis professional de ple dret. La particularitat legal de la societat multidisciplinària és que el seu model col·legial és de difícil encaix ja que es tractaria d'una societat suma de socis professionals, ja siguin persones físiques o jurídiques (suma de societats professionals). La paradoxa rau en què es tractaria d'una societat amb la obligació de inscriure's a tots els col·legis professionals que impliquin l'exercici professional de l'activitat, tot i que sigui una suma de societats o persones ja col·legiades.

3. OBJECTIUS ACTIVITAT

- Discutir el reconeixement de les associacions i cooperatives de treball associat no professionals i sense ànim de lucre dins de l'actual model col·legial i del marc legal de l'autoria i responsabilitats professionals.
- Establir una comparativa de despeses obligatòries, col·legials i d'assegurança de responsabilitat civil entre les societats civils tradicionals, les societats professionals i les associacions de professionals sense ànim de lucre.
- Estudiar la possibilitat d'una quota col·legial reduïda per a treballadors a compte de tercers i socis professionals treballant per altres socis professionals i avaluar la seva equiparació
- Establir un marc de discussió per equiparar econòmicament les despeses obligatòries per llei de societats i associacions de professionals respecte a societats tradicionals.
- Estudiar el compliment de la llei respecte a la protecció de societats cooperatives, associacions sense ànim de lucre i en general, qualsevol associació de l'economia social, segons preveu legislació específica, sobretot en matèria de capacitació i readaptació professional.
- Avaluar el paper present del Col·legi professional i de les administracions públiques en el marc professional de l'arquitectura i de les professions col·legiades en general.

4. PROPOSTA METODOLOGIA

Taula rodona i debat obert amb agents dels camps professionals, col·legials, socials i de l'administració pública.

És imprescindible aportar agents i especialistes en matèria col·legial, laboral, jurídica i de responsabilitat civil que puguin informar i precisar els límits i capacitats d'obrar dels professionals en les noves formes d'associació.

Els principal objectiu serà l'elaboració de conclusions i un informe detallat de conflictes entre les diferents legislacions que per excés i superposició han minimitzat i empobrit la figura de l'arquitecte com a professional. En aquesta mateixa direcció es pretén obrir nous límits a la autoria de l'obra arquitectònica com a treball col·laboratiu i adaptar la professió i la legislació als temps presents i les noves formes d'associació i creació.

Giancarlo De Carlo, escola estiu del CIAM a Venècia 1956